

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118203699
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118203699.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v spore žalobkyne: P. J., Y.. XX.XX.XXXX, E. N. XXXX/XX, XXX XX I., zast.: Advokátskou kanceláriou JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. hrdinov 163/66 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 772 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 772 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Priznáva žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 6.4.2018 domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 772 eur na základe toho, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp.zn. 12C/489/2015 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná.

2. Žalovaný s návrhom nesúhlasil a poukázal na to, že „ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadostučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadostučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadostučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 12C/489/2015-49 zo dňa 03.11.2016, ktorým určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky a zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 772,- eur s úrokom z omeškania 8,05 % ročne od 22.01.2016 do zaplatenia., ale žiada súd, aby pri posudzovaní uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi stranami sporu a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie žalobkyne, ktorá sa domáha vydania finančného zadostučinenia napriek tomu, že uzatvorila so žalovaným v rokoch 2010-2013 až 5 zmlúv, a teda mala viacnásobne možnosť oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami, napriek tomu tak neurobila a postupovala ľahostajne. Žalobkyňa nikdy neuviedla, že má finančné ťažkosti (ktoré ani nemajú žiaden súvis so záväzkovo - právnym vzťahom) a vzhľadom na túto skutočnosť jej bol úver poskytnutý viacnásobne. Niet pochyb o tom, že žalobkyňa je priemerným spotrebiteľom. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu priznaním finančného zadostučinenia. S

prihliadnutím na účel zákona a všeobecné princípy súkromného práva., priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Žalovaný má za to, že žalobkyni bola poskytnutá dostatočná právna ochrana vydaním rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/489/2015-49 zo dňa 03.11.2016. Preto, ak bol prijatý záver, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný, už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím, vzhľadom na ciele a účel, aký vyplýva z ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprímerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Za spornú považuje Žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobkyňa nijako relevantne neodôvodnila výšku požadovaného finančného zadosťučinenia (odhadom určené), ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. Žalovaný sa nijakým spôsobom na úkor žalobkyne neobohatil a preto záväzkovo - právny vzťah ani nemôže mať za následok nepriaznivú finančnú a zdravotnú situáciu žalobkyne. Žalovaný považuje rozsudok Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 12C/489/2015-49 zo dňa 03.11.2016 (určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky) za majúci dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu uplatnenú výšku finančného zadosťučinenia za neprímerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva“.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a oboznámením obsahu spisu tunajšieho súdu sp.zn. 12C/489/2015 a zistil, že:

4. Dňa 11.12.2015 podala žalobkyňa na tunajšom súde žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia , ktorá sa viedla pod sp.zn. 12C/489/2015.

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 3.11.2016 č.k. 12C/489/2015-49 bolo rozhodnuté tak, že: Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 772 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 772 eur od 22.1.2016 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd určil, že zmluvná podmienka zmluva o úvere č. 802200110, uvedená vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 11, v znení: „ dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve, tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné 2 tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

6. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že „ z predloženej zmluvy o úvere uzavretej dňa 13.8.2010 mal súd zistené, že táto bola uzavretá medzi žalovaným ako veriteľom a dlžníčkou označenou žalobkyňou menom a priezviskom, v ďalšej časti bolo uvedené, že veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 800 eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 772 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1.572 eur v 12 mesačných splátkach po 131 eur dňom 14.9.2010 na účet špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Nasleduje text „dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania“, pod ktorým nasleduje podpis dlžníka.

Žalobkyňa vo veci uviedla, že čerpala predmetný úver, ktorý si zobrala v tejto spoločnosti, nakoľko predtým tam mala už iný úver finančné prostriedky potrebovala na úhradu časti splátok hypotéky, následne tento úver aj splatila, následne sa dostala do „kolotoča“ úverov, napokon jej bola poskytnutá pomoc občianskym združením na ochranu práv spotrebiteľa, prostredníctvom ktorej zistila, že úver nie je v poriadku a o týchto skutočnostiach sa dozvedela niekedy v októbri alebo novembri roku 2015.

V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal

v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa predmetnú zmluvu uzatvárala ako fyzická osoba nepodnikateľka, aj keď v úverovej zmluve bol označený účel poskytnutia na výkon zamestnania. Žalobkyňa v úverovej zmluve neprehlásila, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Pokiaľ ide o vyznačenie účelu poskytnutého úveru, ide podľa názoru súdu o nekalú obchodnú praktiku žalovaného, konštatovanú už vo viacerých rozhodnutiach všeobecných súdov SR, ktorým žalovaný účelovo obchádza ustanovenia chrániace spotrebiteľov, aby sa tým vyhol posúdeniu predmetného zmluvného vzťahu podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

V danom prípade podľa bodu 11. všeobecných obchodných podmienok žalovaného, 1/3 poplatku predstavuje dohodnutý úrok a 2/3 náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, vrátane s tým spojenej administratívy.

V prípade žalobkyne poplatok predstavoval 772 eur za 12 mesiacov, čo predstavuje 96,5 % z poskytnutého úveru.

Je nepochybné, že neprímerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Neprímeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podľa názoru súdu podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými najmä bankami pri poskytovaní úverov.

Dojednané však bolo, že žalobkyňa bola povinná zaplatiť okrem úroku aj administratívny poplatok, ktorý je určený pevnou sumou.

Zo zmluvy však nevyplýva, za čo spotrebiteľ tento poplatok platí, pričom výška administratívneho poplatku je pre žalovaného nosnou časťou právneho úkonu zmluvy o úvere z dôvodu, že mu zabezpečuje dosiahnutie rozhodujúcej časti zisku z úverového obchodu, ktorý uzaviera, čo je jeho základným cieľom, pričom miera zisku plynúca z úrokového výnosu je vo vzťahu k tomuto poplatku zanedbateľná, keďže tento zodpovedá v peňažnom vyjadrení približne dvojnásobku sumy dojednaného úroku. Uvedený poplatok značne navyšuje odplatu veriteľa spočívajúcu v úrokoch bez toho, aby bolo zrejmé, za čo spotrebiteľ uvedený administratívny poplatok platí. Aj keď zo všeobecných obchodných podmienok vyplýva, že ide o poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, vrátane administratívnych úkonov, zo žiadneho zo zmluvných dojednaní medzi účastníkmi konania nevyplýva, aké konkrétne služby, či protiplnenia žalovaný žalobkyňi poskytne. Neprímeranosť takéhoto poplatku je zrejماً aj z toho, že banky za správu úveru inkasujú cca 3 až 5 eur mesačne a za poskytnutie úveru 1 - 2 % z výšky poskytnutého úveru. Z uvedeného dôvodu preto súd dospel k jednoznačnému záveru o neprijateľnosti zmluvného dojednania v časti 2/3 administratívneho poplatku na vypracovanie, uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou a žalobe v súlade s ust. § 298 CSP vyhovel.

Navyše v predmetnej úverovej zmluve nebolo uvedené RPMN, pričom ide o obligatórnu náležitosť, podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch podľa § 9 ods. 2 písm. j), v dôsledku čoho spotrebiteľský úver sa podľa § 11 ods. 1 písm. a/citovaného zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Súd mal vo veci preukázané, že žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 1.572 eur, pričom jej bol poskytnutý úver vo výške 800 eur, keďže úver súd považoval za bezúročný a bezodplatný, suma 772 eur predstavuje na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, z týchto dôvodov súd zaviazal žalovaného na zaplatenie tejto sumy žalobkyňi“.

7. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 3.10.2017 č.k. 3Co/85/2017-90 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok prvej inštancie.

8. Z výsluchu žalobkyne súd zistil, že „mala už predtým nejaké pôžičky, ktoré splatila. Aj túto splatila. Dovtedy neboli nijaké veľké problémy, ale potom musela odísť do dôchodku, čiže jej finančné prostriedky sa zmenšili. Po tom, čo požiadala žalovaného o zníženie splátky, podal na ňu trestné oznámenie a musela ísť na políciu. Potom sa od nich ozval raz večer jeden taký opitý hlas, ktorý sa jej vyhrážal exekúciami a že príde o všetko a to bolo príšerné.

Doslova sa položila, pretože mala viacero úverov, ale sa ku nej strašne zachovali. Vtedy sa jej zhoršil aj zdravotný stav, začala mať problémy s tlakom, cukrovkou. Nakoniec sa dozvedela, že všetky pôžičky, ktoré im ja posplácala, popredražovali a oni ju išli zničiť psychicky., mali by si vstúpiť do svedomia. Bezdôvodné obohatenie jej zaplatili až v exekúcii. “

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

10. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 772 eur v súvislosti s úspešným uplatnením porušenia práva zo strany žalovaného na základe na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C/489/2015.

11. Podľa § 3 ods. 5 tretia veta Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súd úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti týmto zákonom osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Súd konštatuje, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 12C/489/2015 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľského práva., pričom sa žalovaný dopustil pri tomto právnom vzťahu množstva závažných porušení spotrebiteľského práva, a pritom aj keď vo veci bolo právoplatne rozhodnuté, spochybňuje rozhodnutia súdov, aj keď bezdôvodné obohatenie žalobkyni zaplatil. Toto správanie žalovaného len potvrdzuje správnosť rozhodnutí súdov.

13. Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

14. Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp.zn. I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok. Základným zmyslom ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je (aplikujúce uvedené na nároky vzniknuté z bezdôvodného obohatenia) predovšetkým účinná ochrana poškodeného, na úkor ktorého sa obohatila iná osoba.

15. S poukazom na vyššie uvedené s ohľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

16. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia súd prihliadol k tomu, že žalobkyňa uzavrela so žalovaným úverovú zmluvu, v ktorej s ňou dohodol úžerný úrok. Svojím konaním sa na jej úkor obohatil o 772 eur, ktoré by nikdy nebol žalovaný žalobkyni dobrovoľne vydal, pokiaľ by sa tohto svojho nároku nebola domáhala v súdnom konaní. Žalovaný tak navyše postupoval ako nebanková spoločnosť napriek tomu, že mu muselo byť známe, akého porušenia spotrebiteľského práva sa voči žalobkyni dopúšťa. Je nepredstaviteľné, aby akýkoľvek spotrebiteľ prejavil ochotu a súhlasil s takým úžerným úrokom, keby nebol k tomu donútený finančnou tiesňou a inými nepriaznivými životnými okolnosťami, ktoré spôsobili, že bol donútený prijať finančné prostriedky za takýchto nevýhodných podmienok. Pokiaľ sa teda žalobkyňa domáha primeraného finančného zadosťučinenia vo výške bezdôvodného obohatenia, ktorým sa žalovaný na jej úkor obohatil, súd ho považuje vzhľadom na okolnosti prípadu za primerané a jej nároku v celom rozsahu vyhovel.

17. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení §§ 255 a 262 CSP., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech

len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Súd ustalaťuje, že žalobkyňa mala vo veci plný úspech, a preto jej priznal voči žalovanému nárok na 100% náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresný súd Prešov. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné

uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má

vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia

lehoty na podanie odvolania. (§ 365 CSP).